

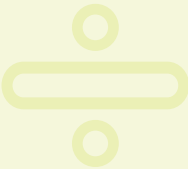
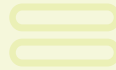
လွှဲတီး

မိန့်နံနံစိထုဟံနံဖိယိဖိတံနံနံကျဲအတံဟံပနီနံ

တံလံနံဖိဘုသုညါ

တံဟူးတံဂီတံဆီလံနံနံတံနံ

တံစံးတံကတံနံနံသရံသရံမုနံအတံဟုနံကျဲဟုနံဖး

great
MN
SCHOOLS

ဘဉ်ယးဗီးတၢ်နဲဉ်ကျဲ

ဟံဉ်ဖိယိဖိသ့ဉ်တဖၣ်လၢအဲဉ်ဗီးသ့ဉ်ညါအဖိသ့ဉ်တဖၣ်အတၢ်မၤလိမးလၢကိၣ်ပူၤအဲသ့ဉ်
မ့ၢ်အဖိအဆိကတၢ်အီုခါဉ်ကတၢ်အသရၣ်သရၣ်မ့ဉ်လီၤ.

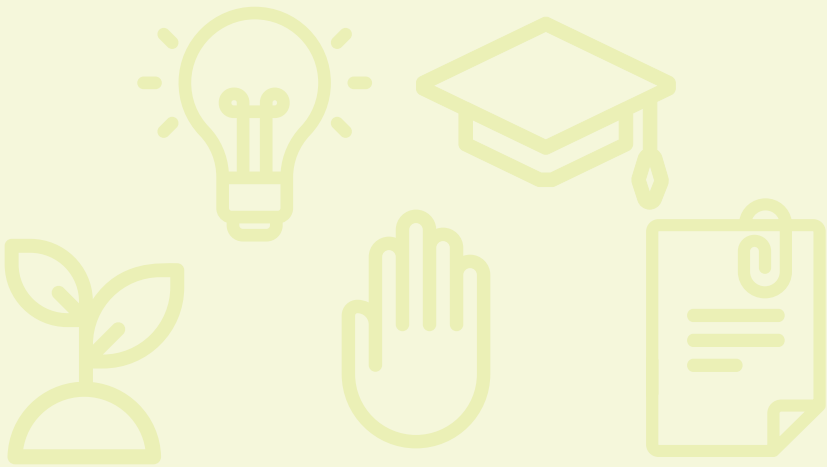
မံဉ်နဲဉ်စိထံဉ်တၢ်ကုဉ်ဘဉ်ကုဉ်သ့ဝဲကျိၤဟံလီၤတ့ၤဝဲလၢပျၤဖိသ့ဉ်တဖၣ်ကဘဉ်မၤလိလံာ်အကလုာ်သ့ဉ်
တဖၣ်လၢကိၣ်ပူၤလီၤတၢ်နဲဉ်ကျဲသ့ဉ်တဖၣ်အံၤကမၤစၢန့ၤလၢနကနၢ်ဟံတၢ်ဟံပနီဉ်အဲကလံးကျိဉ်တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်
(ELA)ဗီးတၢ်န့ၣ်လီၤအဲအံၤကမၤစၢန့ၤလၢနကမၤသကိးတၢ်တပူၤယိးန့ဉ်အသရၣ်သရၣ်
မ့ဉ်ဘဉ်ယးတၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢအတၢ်မၤလိမးဖဲအဆိဉ်လၢလွံာ်တၢ်အံၤန့ဉ်လီၤ.

တချုးလၢနစးထီဉ်

တချုးလၢနကွၢ်ကၢ်ကွၢ်တၢ်နဲဉ်ကျဲသ့ဉ်တဖၣ်, ပဟ့ဉ်ဂံၢ်ဟ့ဉ်

ဘၢန့ၤလၢနကသမံသမိးန့ဉ်ကိၣ်အမးပတီၢ်အဲအံၤဖဲ [bealearninghero.
org/readiness-check-mn](https://bealearninghero.org/readiness-check-mn).

တၢ်န့ၣ်ကျဲအံၤပၣ်ယုၣ်ဝဲၣ်

တၢ်လၢန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါးမၤဝဲသ့—လံာ်ကၠး 4 လၢELA^၁းလံာ်ကၠး 13လၢတၢ်န့ၣ်တၢ်အိၣ်တိ(တၢ်သ့ၣ်ညါးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်) လၢပုၤကိၣ်မိကမၤလိတချုးလွံၢ်တိၤကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဘၣ်ယးးELA—လံာ်ကၠး 8 လၢELA^၁းလံာ်ကၠး 15 လၢတၢ်န့ၣ်--တၢ်အိၣ်အတၢ်လၢတချုးလွံၢ်တိၤအကတၢၢ်ဘၣ်န့ၣ်န့ၣ်တြးဘၣ်မၤသ့မၤဘၣ်ဝဲ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢအတၢ်မၤလိ—လံာ်ကၠး 11လၢELA^၁းလံာ်ကၠး 16 လၢတၢ်န့ၣ်ကျဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢနကဆိၣ်ထွဲမၤစၢန့ၣ်မိလၢကမၤလိဝဲတၢ်သ့ၣ်ညါးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအကလံးကျိတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်(ELA)^၁းတၢ်န့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်စံးတၢ်ကတိၤးကိၣ်သရၣ်သရၣ်မ့ၢ်အတၢ်ဟ့ၣ်ကုၣ်ဟ့ၣ်ဖး—လံာ်ကၠး 12 လၢELA^၁းလံာ်ကၠး 17 လၢတၢ်န့ၣ်ကျိၤကျိၤလၢန့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်အသရၣ်သရၣ်မ့ၢ်ကမၤသကိးတၢ်တပုၤယိလၢမၤစၢန့ၣ်မိအတၢ်တၢ်တၢ်

တၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့လံာ်မၤဖျၢၣ်ဝီၤတြး—လံာ်ကၠး 18တၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့ၣ်ကလံာ်မၤဖျၢၣ်အိၣ်ပညိဘၣ်လၢအဘၣ်ယးးလွံၢ်တိၤ

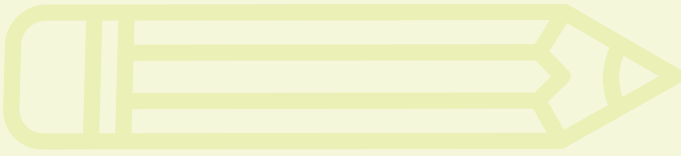

အဲကလံးကျိတ်တၢ်သ့တၢ်ဘဉ်

တၢ်လၢနဖိဘဉ်သ့ညါဦးမၤဝဲသ့

ဖဲလွံၤတၢ်အဆၢကတိၢ်န့ၢ်, ကွီဖိသ့ၣ်တဖဉ်ကဘဉ်သးစၢ်ဆၢစူးကါတၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖဉ်လၢဘဉ်
မၤလိဘဉ်ယးဟီၣ်ခိၣ်အဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ. သရၣ်သရၣ်မ့ၣ်သ့ၣ်တဖဉ်ကမၤစၢ်ဆိၣ်ထွဲကွီဖိသ့ၣ်
တဖဉ်လၢတၢ်ကွဲးသ့ကတိၢ်ကျိတ်အတၢ်ဖးလံာ်, ဘဉ်ဆဉ်ဦးပှၤကွီဖိသ့ၣ်တဖဉ်ကဘဉ်
သ့တၢ်ဆၢကတိၢ်လၢတၢ်ဖးလံာ်, ကွဲးဘဉ်ယးလံာ်, ကဘဉ်တဲဘဉ်ယးတၢ်ကွဲးသ့ၣ်
တဖဉ်လၢအအိၣ်ဦးတၢ်သဘံသဘုၣ်အတၢ်ကွဲးန့ၢ်လီၤ. လံာ်ကွဲးသ့ၣ်တဖဉ်
ကးအိၣ်ဝဲ ဉ်တၢ်ယဲၤမုၢ်နၢ်တဝီးတၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်အတၢ်ကွဲးတဝီၤလီၤ. လံာ်ကွဲးသ့ၣ်
တဖဉ်တြးဟံးဖျါပှၤအကလုာ်သ့ၣ်တဖဉ်, တၢ်ကျိတ်
ထီၣ်ဖးလီၤ, ပှၤတကၤအဂ့ၢ်အကျိၤ, ဦးဘဉ်ပဉ်ယုာ်စ့ၢ်ကိးအဖဲရကၤအပှၤထူလံာ်ဖိသ့ၣ်
တဖဉ်အကလုာ်ဦးအတၢ်ဆိကမိၣ်လၢဘဉ်ထွဲဦးတၢ်စံာ်
စိၤတဲစိၤဖဲအံၤDakota&Anishinaabe(ဒီမိုကရေစီအိန္ဒိယနီၤနီၤတံၢ်)
န့ၢ်လီၤ. လွံၤတၢ်ကွီဖိသ့ၣ်တဖဉ်ကဘဉ်ကွဲးတၢ်ထီၣ်ဘိလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကဘဉ်ကွဲးဟံာ်
တၢ်မၤလၢတၢ်အဆၢကတိၢ်ဦးတၢ်မၤလိအကလုာ်သ့ၣ်တဖဉ်လၢတနံၤတနံၤအတၢ်ပှၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်
ကမၤလိထံသးလၢတၢ်ယုထံၣ်သ့ၣ်ညါ, တၢ်ဆိကမိၣ်ကၤကွၤ, ဦးတၢ်ကွၤကၤကွၤန့ၢ်လီၤ.

ကွၢ်လွံၤတၢ်ကိၢ်ဝဲၣ်အတၢ်ပာ်ကနီၣ်တဖဉ်လၢ **ELA** ကွၢ်ဖဲအံၤ:
education.mn.gov/mde/dse/stds/ela

လွှဲတီးသွင်းတဖန်ကြားနာဖတ်ထွဲတီးသွင်းတဖန်အံ့တုလေးနံ့ကတော်

စူးကါတီးသွင်းသွင်းအတီးသွင်းတီး

- ✓ ကွေးလျှဲလဲကျိုးလဲအဆဲသွင်းတဖန်, ပုပ်ယုတ်လဲလဲလဲလဲအဆဲ
အံ့အံ့ကတော်, စဲကွေးအဲကလဲမိပျော်တဖန်လဲလဲလဲလဲဖျော်ဖျော်, ပုပ်ယုတ်တီးကွေးနီ
အဆဲ, နီတံဝဲ, အဖေစကြီးဖဲ, တံကတီးအပနီ, ကတော်ဝီကျိုးတံကွေးနီနီလီ.¹

လဲတံခဲလဲအဖိခိန်, ထွဲသွင်းတဖန်မုဆိ
ဖိကီဖိဘုပျော်ပဲမုနီမဲလီယမနီနသးအတံဆိကမိ
ဒါ? မုမုနီနီ, အဂ္ဂဲလီညမုတမုဘုတီးတဘုနီမဲဘု
• အိန်လဲလဲနတံဆဲတံလီ, အယိ, ဖဲလဲတခါဘုလဲ?

- ✓ ဖဲလဲလဲနီဖဲစုကီးလွဲတီးအပတံအကလုသွင်း
တဖန်လဲအတံအပတံ(တံဖဲလဲအနီထိနီ
တံအပတံ ၇၄၀-၁၀၁၀)အတံကွေးသွင်းတဖန်ဘျုဖိ, ကဘု
ဟံဖျိထိတံဟံမဲဟံနီဘုယးတံကွေးသွင်းကတီးကျိအတယင်၉၀
-၁၄၀အဖျိအမဲနဲအတံပူနီလီ.
- ✓ သုစဲဖိကဟင်ပိညါ(တံဆိထွဲမဲမုလိဘု)
လဲကမဲထိ, ဘီးဘုရဲလဲတံကွေးမဲသကီးတံပျုက
- ✓ လဲကဘျုပဲအဖျုကတံတကဘျုလဲတံတံအပူနီလီ

မလိဘဉ်ယးဝီဟိဉ်ခိဉ်လၢတၢ်ကွဲး

- သံကွၢ်စးဆၢတၢ်သံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘဉ်ယးတၢ်ဖးလံာ်အတၢ်ကွဲးလၢအကစၢ်နီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. သုတၢ်အုၣ်သးလီၤတၢ်လီၤဆဲးလၢတၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်လၢကတဲဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်အကျိၤအကွၢ်,တဲဘဉ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်ဖျါပျံးစဲးဘူးတၢ်ဂ့ၢ်ခိဉ်တီၢ်ဆိဉ်ထွဲမၤစၢၤတၢ်ကွဲးအတၢ်ကျိၤတၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤတက့ၢ်.¹

The book *Charlotte's Web* by E. B. White is a story about an endearing pig named Wilbur. He is desperately trying not to die. He meets a nice friend named Charlotte. She is a spider that weaves words into her web to save Wilbur from dying. Charlotte was one of the most caring friends you could have for a long time. One way she was caring was when Wilbur was tired of being terrific all day. Charlotte sang him a lullaby. Another example is that she calmed Wilbur down when he was scared. Wilbur was devastated when he found out he was going to die and Charlotte said, "You shall not die I shall save you".

- သုတၢ်ဂီၤတၢ်ဆိဉ်သးဝီၤဩသ့ၣ်တဖၣ်ကဟံးဖျါထီၣ်တၢ်ကတိၤလၢတသ့ၣ်ညါဘဉ်ဝဲအဓိပညိၣ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ကတိၤလၢအဓိပညိၣ်ဆိဉ်အမ့တမ့ၢ်လံာ်ကျိၤကုၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

THE SKY IS LOW BY EMILY DICKINSON

The sky is low, the clouds are mean,
A travelling flake of snow
Across a barn or through a rut
Debates if it will go.
A narrow wind complains all day
How someone treated him;
Nature, like us, is sometimes caught
Without her diadem.

- သုတၢ်ကတိၤဝီၤကုၣ်လၢကုၢ်စဲးဘူးတၢ်ဆိကမိဉ်ဆိကမးတၢ်ဂ့ၢ်လိာ်ဘိၣ်လိာ်တၢ်န့ၣ်လီၤအိ, သု “သိးလၢ” ယ “တၢ်အိအတဲာ်”, etc.
- သုတၢ်လဲလိာ်တၢ်ကတိၤလၢကုၢ်န့ၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအတၢ်မၤအသးသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်. အိ, သု “အဆိ” ယ “လၢတၢ်မၤအါထီၣ်”, etc.
- ကွဲးတၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢနမလိဘဉ်လၢလံာ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ဟံးယုာ်အိးတၢ်အခိဉ်တီၢ်,တၢ်ကတိၤလၢညါ,တၢ်အိအတဲာ်လၢအဂ့ၢ်အလဲာ်,ဝီၤငါ့သဲအတၢ်ဘဉ်ထွဲလိာ်သးတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်. တၢ်ကတိၤကျိၤတၢ်တက့ၢ်.

- ☑ ကွဲးဆိကမိၣ်မ့တၢ်ဘၣ်ယးတၢ်နီၣ်နီၣ်အဂ့ၢ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ထံၣ်
မ့အတၢ်လဲၤဒီဖျိအတၢ်ယဲၤသ့ၣ်ဖၣ်တက့ၢ်. ကွဲးမိတဖၣ်ကဘၣ်, ပၤဖျါထီၣ်
ပၤဖၣ်ယဲၤတၢ်မ့တမ့ၢ်ပၤသကဲၣ်ပဝးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအတၢ်ရဲၣ်
လီၤကျဲၤလီၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအကြးအသီးလီၤ. တၢ်ယဲၤသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်
အိၣ်တၢ်စံးတၢ်ကတိၤ, ပၤတဂၤအသကဲးပဝးအဂ့ၢ်, နီၣ်ဒီယုၣ်ပျဲၤအဂ့ၢ်အကျၢ်, ဒီးတၢ်အကျၢ်တၢ်န့ၣ်
လီၤ.¹

FINDING ROSALITA

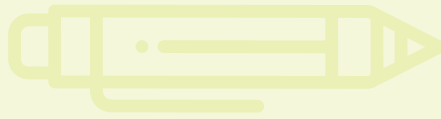
It was Sunday. My family and I were in France. I was as happy as a bee. We were driving along the road when my daddy stopped the car. He told my brother and sister to get out of the car to see what the furry lump on the side of the road was. They got out of the car. Ten seconds later, they got back in the car with a very small kitten in their hands. She was about the size of a very, very, very, very small baby bottle.

My stomach went into my throat when I saw it actually was a kitten. She was meowing as loud as a foghorn. It was so horrible, I couldn't think. Mreow. I felt horrible. I knew that I hadn't done anything bad to her, but I just couldn't help it. She was so cold. I was worried. Her claws were as sharp as sewing needles being pricked into your skin. I shuddered. She had crusts over her eyes, from infections, that looked like they hurt.

We were headed into the village. Madame Sanz was there. We asked her what to do. I was afraid that she wouldn't have any advice. Thankfully, she told us what to do. She told us to boil rose petals in water till they were warm and wet. Then we should pour them into a bowl with some water and keep on rubbing then over the kitten's eyes.

After that, we decided to call the little kitten Rosalita. We also call her other things that sound like Rosalita, but I won't mention that. We prayed. Luckily, she is still with us now. Hopefully, she will be with us much, much, much, much longer.

¹ တၢ်ကွဲးဆိ အဲၤမၤန့ၣ်သးတၢ်ပျဲၤလၢပုၤမၤသကဲးတၢ်အပူၤတီၢ်လီၤ. “ ကွဲးမိတၢ်ကွဲးလၢအိၣ်တဖၣ် ” အိၣ်ထံးဒီၣ်တၢ်အတၢ်မၤဖၣ်မၤကဲ, <https://achievethecore.org/category/330/student-writing-samples>

လွှဲတီးအဲကလံးကျိတ်တံသုတံဘဉ်အံ

အဖီလံအံမုာ်ဝဲၣ်တံအံ အတံဘဉ်ထွဲးလွှဲတီးသုတံတဖဉ်အပတီးန့ၣ်လီၤဖိသုတံတဖဉ်
ကးဖးသုဝဲထီၣ်တံကွဲးသုတံတဖဉ်အံၤသုတံတဖဉ်တီးကတုၣ်ဟံၣ်ထီၣ်တံဟံၣ်မံၣ်ဟံၣ်နီၤလီၤအါန့ၣ်အမဲၣ်ညါ,အဝဲသုတံ
အဘဉ်ကြးမးသုကွဲးကျိတ်တံကွဲးသုတံတဖဉ်တီးသံကွဲးဘဉ်ယးတံလၢအဝဲသုတံဖးဝဲန့ၣ်လီၤ.²

“THE SEEDLING” BY PAUL LAURENCE DUNBAR

- 1 As a quiet little seedling
Lay within its darksome bed,
To itself it fell a-talking,
And this is what it said:
- 5 “I am not so very robust,
But I’ll do the best I can;”
And the seedling from that moment
Its work of life began.
So it pushed a little leaflet
Up into the light of day,
10 To examine the surroundings
And show the rest the way.
The leaflet liked the prospect,
So it called its brother, Stem;
- 15 Then two other leaflets heard it,
And quickly followed them.
To be sure, the haste & hurry
Made the seedling sweat & pant;
But almost before it knew it
- 20 It found itself a plant.
The sunshine poured upon it,
And the clouds they gave a shower;
And the little plant kept growing
Till it found itself a flower.
- 25 Little folks, be like the seedling,
Always do the best you can;
Every child must share life’s labor
Just as well as every man.
- And the sun & showers will help you
30 Through the lonesome, struggling hours,
Till you raise to light & beauty
Virtue’s fair, unfading flowers

²Dubar, Paul Laurence. “The Seedling.” Public domain. Achieve the Core, <https://achievethecore.org/category/415/ela-literacy-assessments>

တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၢ်ဟံၣ်တၢ်သံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်

1. လံာ်မံာ်ဖျါန့ၢ်“robust”လၢအအိၣ်ၣ်ကွၢ်လံာ်“တၢ်ချဲအကွၢ်”မ့ၢ်အခီပညိမ့ၢ်မနုၤလဲၣ်.
2. ဂျၢ်ဘၣ်မနုၤအယိလၢလံာ်မံာ်ဖျါန့ၢ်“robust”အဝဲအံၤန့ၣ်အရူၣ်လၢထီတဖၣ်အံၤလဲၣ်.
3. ဘၣ်မနုၤအယိလၢကွၢ်အကတၢ်ခံဘိ(ကွၢ် ၂၅-၃၂)န့ၣ်အရူၣ်လၢ“The Seedling”အထီအံၤလဲၣ်.
4. တၢ်ပနီၤ ၁. လၢထီအနီၣ်ဂံၢ် ၁န့ၣ်, “The Seedling,” တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပျၢ်လၢထီတဖၣ်အံၤဂ့ၢ်ထီၣ်သီထီၣ်လၢထီဖိတအးအံၤမ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.

- က. တၢ်ကိၢ်ထီၣ်သီအကတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ဆၢကတၢ်အဂ့ၢ်ကတၢ်လၢတနံၣ်အပူၤလီၤ.
- ခ. အရူၣ်လၢပကဘၣ်မတၢ်ပနီၢ်ကစၢ်ၣ်ဝဲလီၤ.
- ဂ. မ့ၢ်တၢ်ကပီၤဒီးတၢ်အၢၣ်မ့ၢ်တၢ်အရူၣ်လၢန့ၣ်အဆၢအဂီၢ်လီၤ.
- ဃ. န့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤဆိၣ်ထွဲလၢပျၢ်အဂၤန့ၣ်ကမၤစၢၤလၢန့ၣ်ကမၤဝံၤမၤကဲတၢ်လီၤ.

Part B: Which lines from “The Seedling” help to support the correct answer from Part A?

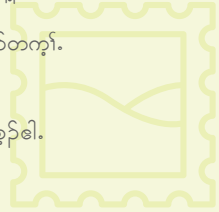
- a. “And the seedling from that moment/
Its work of life began.” (ကျိၤ၇-၈)
- b. “To be sure, the haste & hurry/Made the
seedling sweat & pant;” (ကျိၤ၁၇-၁၈)
- c. “The sunshine poured upon it/And the
clouds they gave a shower” (ကျိၤ၂၁-၂၂)
- d. “Till you raise to light & beauty/Virtue’s
fair, unfading flowers” (ကျိၤ၃၁-၃၂)

တၢ်ဟူးတၢ်ဂၤကိးန့ၣ်ဒးသ့ၣ်တဖၣ်လၢအိၣ် ထွဲမၤစၢၤအတၢ်မၤလိ

- ☀ ကိးန့ၣ်ဒးန့ၣ်ဖးသကိးလံာ်ဖးအအါကတၢ်၂၀မံးန့းန့ၣ်
တက့ၢ်.တဲသကိးဘၣ်ယးတၢ်ဖးလံာ်အဂ့ၢ်.တၢ်ပိၣ်တၢ်ပိသကိးဒီးကွဲးဘၣ်ယးကွဲးအဂ့ၢ်တက့ၢ်.
- တနံၤဘၣ်တနံၤအတီၢ်ပူၤပၣ်ယုၣ်ဝဲၣ်ဟံၣ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢနဖိကဘၣ်မၤဝဲၣ်န့ၣ်
အသိး.တၢ်ဖိအိၣ်တ့ၢ်အိၣ်တၢ်.တၢ်လၢပူၤတၢ်.ဒီးရဲၣ်ကျဲၤလံာ်ပရၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- မၤနဖိကွဲးလံာ်အဖုၣ်ဒီးလံာ်ပရၢသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘူးအတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ်တက့ၢ်.
- ြဲးကဲထီၣ်တၢ်မၤလၢအမၤညါန့ၣ်ဝဲကိးဘျီဒီးတၢ်လီၢ်လၢကမၤဟံၣ်တၢ်မၤလိန့ၣ်
လီၤ.ထီၣ်တၢ်န့ၣ်သမံးနဖိမ့ၢ်လံာ်တၢ်မၤလၢကဘၣ်မၤဝဲၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အိၣ်စၢၤ.
- မၤန့ၣ်လံာ်ရဲၢ်ဒီးအခးအကလီလၢ Hennepin(ဟဲနပုၤ)
ကိၢ်ရူၣ်ဒီးလၢသကိးလၢလံာ်ရဲၢ်ဒီးခဲအံၤခဲအံၤတက့ၢ်.
- မၤအဝဲသ့ၣ်စံၣ်တဲသကိးဘၣ်ယးလံာ်တၢ်ဝဲန့ၣ်တက့ၢ်. သံကွၢ်နဖိလၢကတဲတၢ်အရူၣ်
အတၢ်ကျဲၣ်ထီၣ်ဖးလီၤလၢအတၢ်ကတိၤ. ြဲးတက့ၢ်.သံကွၢ်နဖိလၢကဟံၣ်ဖျါထီၣ်
နၢတၢ်ကျဲၣ်ထီၣ်ဖးလီၤလၢတၢ်ကွဲးအပူၤန့ၣ်မ့ၢ်အအိၣ်ဝဲလဲၣ်.
- ယုထၢတၢ်လၢကမၤလိသကိးတပူၤပိၤ.ဖးလံာ်.ကွၢ်တၢ်လၢအိၣ်လၢအ့ထၢၣ်
နဲးဒီးမၤလိအါထီၣ်တၢ်ခိၣ်တီသ့ၣ်တဖၣ်တပူၤပိၤန့ၣ်တက့ၢ်.မၤစၢၤနဖိကဘၣ်
ခါဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဘျီထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဒီးတၢ်အိၣ်မၤလိတၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနဖိလၢကစးထီၣ်ကွဲးတၢ်နီၢ်ကိၢ်ဟံၣ်ခိၣ်ပူၤတက့ၢ်.အကပၣ်
ယုၣ်ဒီးတၢ်ကွဲးဖုၣ်ကိးန့ၣ်ဒးသ့ၣ်.ဒီးသိးတၢ်ခါတၢ်မ့ၢ်အစရီၤ.တၢ်ကွဲးနီၣ်
ဖုၣ်.တၢ်ကဆဲးကဆိၣ်စရီၤ.တနံၤတနံၤတၢ်ကွဲး.လံာ်ဖးတၢ်ကွဲးနီၣ်
တၢ်စံးဆၢမ့ၢ်တၢ်ကွဲးအသိအဂၤသ့လီၤ.

တၢ်စံးတၢ်ကတိၤမ့ၢ်ကိၤသရၣ်သရၣ်မုၢ်အတၢ်ဟ့ၣ်
ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖး

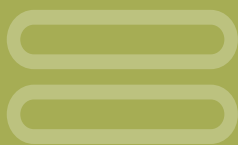
- [illegible]

0.25

4/10

တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒီး

တၢ်လၢနဖိဘၣ်သ့ၣ်ညါဒီးမၤဝဲသ့

လွၢ်တၢ်အဆၢကတိၢ်န့ၣ်, ကိမိသ့ၣ်တဖၣ်ကဘၣ်
န့ၢ်ပၤဝဲလီၤတၢ်ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂံၢ်အါ, တၢ်နီၤဖးဒီးနီၣ်ဂံၢ်တပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်
အစးထီၣ်ယုသ့ၣ်ညါတၢ်ဘျၣ်ဆီၣ်ဒီးတယၢ်တၢ်အိၣ်အလၢ်တမံၤမၤလီၤ.

ကွၢ်လွၢ်တၢ်ကိၢ်ဝဲၣ်အတၢ်ဟံပနီၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကွၢ်ဖဲအံၤ [education.
mn.gov/MDE/dse/stds/Math](https://mn.gov/MDE/dse/stds/Math)

လွှဲတီးကွဲဖိတဖှ်ကသူတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကမၤလိဘၣ်ဃးဒီးမၤပိာ်ထွဲတၢ်သ့ၣ်
တဖှ်အခိၣ်တီအံၤန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ကြးန့ၢ်ဟံၣ်တၢ်သ့ၣ်
တဖှ်အံၤတုၤလၢန့ၣ်ကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.

မၤလိလွှဲတီးအတၢ်ဒီး

- ☑ တိၢ်နီၣ်ဃာ်တၢ်ဂံၢ်အါဒီးတၢ်နီၤဖးအဂ့ၢ်စးထီၣ်တုၤလီၤလၢ၁၂
- ☑ တယးတၢ်စးဆၢ,ဒီးဂံၢ်အါနီၤဖးနီၣ်ဂံၢ်သ့ၣ်
တဖှ်တက့ၢ်.အိၣ်, ၁၆၃၈၀၇ ဒီး ၆၉၆၆၁၆

$$1,638 \times 7$$

- ☑ သူတၢ်ကျိတၢ်ကျဲလွှဲမံၤလၢ(ကြး)လၢကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်ကိသ့ၣ်တဖှ်န့ၣ်လီၤ
- ☑ န့ၢ်ဟံၣ်ဒီးဟံၣ်လီၤတၢ်ထဲသိးတုၤသိးအနီၣ်ဂံၢ်တပူတက့ၢ်. အိၣ်, သ့ၣ်
ညါလၢ ၁၂၄ ဇုၤန့ၢ် ၃၂၈ မ့ၢ်လၢ ၁၂၄ ထဲသိးလိာ်သး ၂၂၈
- ☑ ဟံၣ်ဖျိဒီးထုးကွဲးနီၣ်ဂံၢ်တပူလၢအမ့ၢ်နီၣ်ဂံၢ်ကွဲးလၢအဖိလၢ်သိးသိးန့ၣ်တက့ၢ်
- ☑ ဖး,ထီၣ်သကြိၤ,ရဲၣ်လီၤ,မၤတရံးဒီးကွဲးတၢ်ဘျဲၣ်တဆံးန့ၣ်တက့ၢ်. တဲဖျါထီၣ်
တၢ်ဘျဲၣ်တဆံးလၢတဆံးဆဲၣ်,တကယၤပူတပူ,ဒီးတကထီၣ်ပူတပူလီၤ.
- ☑ ဖး,ကွဲးတဆံးဆဲၣ်,တကယၤပူတပူလၢတၢ်ဘျဲၣ်
တဆံးနီၣ်ဂံၢ်တပူ(ကွဲးကၢၤက့ၢ်, ၀.၆၂ ဆူ ၆၂/၁၀၀)
. အိၣ်,သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢ ၁/၂=၀.၅ ဒီး ၁/၄=၀.၂၅

$$1/4 < 3/8$$

- ☑ န့ၢ်ဟံၣ်တၢ်အိၣ်အလဲၢ်ဘၣ်ထွဲလၢတၢ်ထီအကစီၤအတၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်
နီၣ်ဂံၢ်သ့ၣ်တဖှ်အိၣ်ဃီလၢလွှဲၣ်ကန့ၢ်အယူနံးန့ၣ်လီၤ. ယုတၢ်အိၣ်
အလဲၢ်လၢတၢ်လွှဲၣ်န့ၣ်ဘၣ်ထွဲဂံၢ်အါဝဲတၢ်အထီၣ်အလဲၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲကိးနီၤဒီးသ့ၣ်တဖၣ်လၢဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ
အတၢ်မၤလိ

- မၤလိထံသးဒီးတၢ်ဂံၢ်အါတၢ်နီၤဖးလၢနီၣ်ဂံၢ်ခဲခါခဲခါ(၃၂၀၆၈, ၈၉ဒ်၄၇)ဒီးမၤအါထီၣ်
နီၣ်ဂံၢ်လွံၤခါ(၁၂၀၀၀၈, ၁၈၀၀ဒ်၉)
န့ၣ်တက့ၢ်. သံက့ၢ်န့ၣ်လၢကတယၢ်တၢ်စံးအါသ့ၣ်
တဖၣ်တချုးလွံၤဒီးဘၣ်လီၤ.အဲၤအံၤကမၤစၢၤန့ၣ်လၢကဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်
ဘါအတၢ်နၢ်ဟ်အါထီၣ်လၢနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒီးကသ့ၣ်ညါထံၣ်
စ့ၢ်ကိးဝဲလၢအဲၤသ့ၣ်မ့ၢ်မၤကမၢ်အတၢ်ဒီးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- မၤလိထံသးလၢတၢ်ဟ်ဖျိၣ်
တထးကွၢ်တၢ်တပူၤလၢအိၣ်ဒီးနီၣ်ဂံၢ်ကွၢ်လၢတၢ်ဖိလၢ်သိးသိးတက့ၢ်. အိၣ်, ၄/၁၀
၃/၁၀ မ့တမ့ၢ် ၅၆/၁၀၀— ၂၂/၁၀၀

$$4/10 + 3/10$$

- ဘၣ်ဘၣ်က့ၢ်တၢ်လဲလိာ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးယုတၢ်အပူၤခဲလၢ်တပူၤယီၤလၢကျးပူၤတက့ၢ်.
- ဂဲလိာ်ကွဲသ့ၣ်ဒီးခးက့တပူၤယီၤသ့ၣ်တၢ်ဒီးအတၢ်ကွၢ်သ့မ့တမ့ၢ်အမးန့ၣ်တက့ၢ်.
- ဖိအိၣ်တုၤအိၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်ဒီးသံက့ၢ်အဲၤသ့ၣ်တၢ်ထီၣ်
တၢ်တၢ်တၢ်ဘၣ်ယးတၢ်ယါယုၣ်ထံလဲတၢ်ဖိအိၣ်ဖိအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.မၤအါထီၣ်
ခဲစးမ့တမ့ၢ်မၤန့ၣ်ထံလဲတၢ်ဖိအိၣ်ဖိအိၣ်လၢကဟ်အါထီၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ.
- ဖးတၢ်ယဲပူၤတဖၣ်လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂံၢ်အါသ့ၣ်
တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.တဲဘၣ်ယးတၢ်ဂံၢ်အါသ့ၣ်တဖၣ်လၢအဘၣ်
တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ဟ်အီၤလၢရၢၢ်တမံၤမံၤန့ၣ်တက့ၢ်.

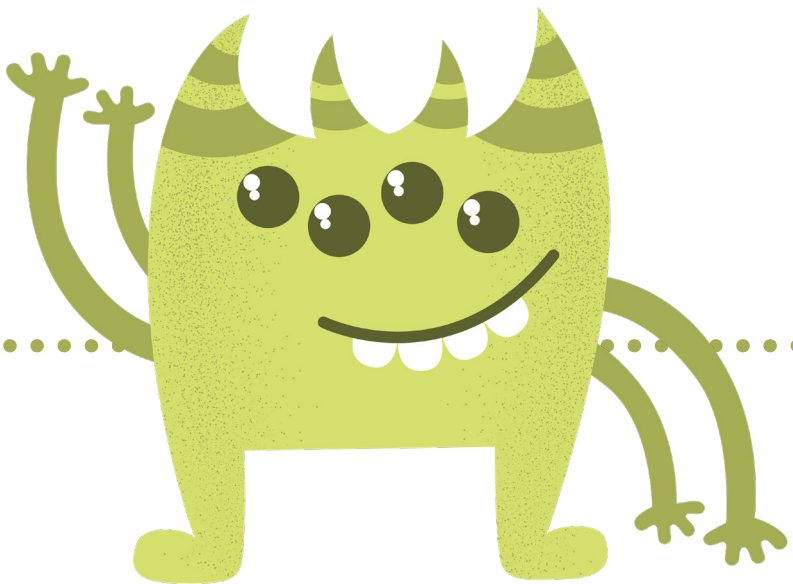

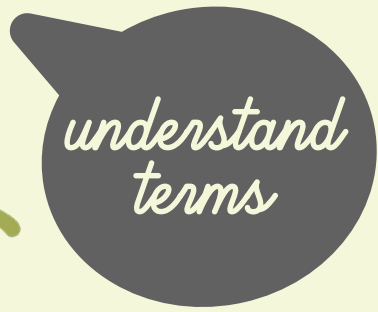
TIPS

တစ်စုံတစ်ကတီး ကိုသရုပ်သရုပ်မုတ်ဆတ်ဟုတ်
ကုတ်ဟုတ်ဖး

- တနံင်အံဖိသုင်သုင်တဖင်မလိဘင်နီဂံင်အတင်ဂုင်ကိသုင်တဖင်နုင်မုတ်မနုလဲင်.
- နုးနဲင်ဖျါယယဖိအတုးအတင်သမံသမိးလအတယံးဘင်အစကသုဒါ.
- ယဖိကဘင်မဂုထိုင်အတင်နုပင်ဘင်ထွဲးတင်ခိုင်
သုင်လအတိပူကသုလဲင်.နုတဲဖျါထိုင်လိတံလိဆဲးသုင်ဒါ.
- ယဖိကသုးဘူးယံးသးလအတုးလအကိထိုင်လဲင်.ယကဘင်ဟုင်ဂံင်ဟုင်
ဘါယဖိလကမလိတင်သးစီဝိုင်ကလင်လအဂုလဲင်.
- တင်လအဖိဘင်နုပင်တဲသကိးတင်လအမလိဝဲမုတ်မနုလဲင်.
- ယဖိပင်ဖျါထိုင်တင်လအနုပင်လအမလိဝဲသုင်
တဖင်သုဒါ.မုတမုးတင်လအတတီးအိမုတ်မနုလဲင်. ယကဘင်မစာလဲင်.
- ိသိးယဖိကမလိတုးကမုတ်အဂီယဘင်မလဲင်.

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ်ကလံာ်မံာ်ဖျၢၣ်

ပျၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့သ့အလံာ်မံာ်ဖျၢၣ်သ့ၣ်တဖၣ်
အိၣ်ဒီးအခိပညိလိလိဆိဆိလၢကွီၣ်ပျၢ်လိလိ.န့ၣ်ဟံၣ်တၢ်ကတိအဖျၢၣ်
သ့ၣ်တဖၣ်ကမၤစၢၤန့ၣ်လၢနကတိသကိးတၢ်ဒီးသရၣ်သရၣ်မ့ၣ်လိလိ.

လံာ်ကွီၣ်ကူၣ်

လံာ်ကွီၣ်ကူၣ်သ့သ့လၢတၢ်စးကါဆိလၢအိၣ်အတၢ်ဒီးန့ၣ်ဒီးဂ့ၢ်ဆိလၢကလိသးစဲ,
တုၤလိတိလိလိ,လၢသဟံၣ်ဆူၣ်လိလိ.(ယထံၣ်အဆူကါမိးန့ၣ်
အသုန့ၣ်သ့ၣ်လးဒီး. အဝဲဒီးတၢ်ဒီးခယုၢ်အဂံၢ်အဘိလိလိ.)

တၢ်သ့ကွဲးသ့ကတိကွီၣ်သ့ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်

ကွီၣ်မိလၢဖးလံာ်လၢအဆူ,အလိတၢ်လိဆဲးဒီးဟံမံာ်ဟံနါလၢကဟံဖျၢၣ်ထီၣ်
တၢ်န့ၣ်ဟံၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဖးတဖၣ်လိလိ.

တၢ်ဖးလံာ်အနီၣ်ထီၣ်နီၣ်တံာ်®

တၢ်သ့ၣ်ညါအါအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ်ဒီး(လၢအဟံဖျၢၣ်ထီၣ်နီၣ်ဂံၢ်)လၢကွီၣ်မိသ့ၣ်တဖၣ်,သရၣ်သရၣ်
မ့ၣ်,မိၢ်ဟံသ့ၣ်အကျဲလၢကဟံဖျၢၣ်ထီၣ်တၢ်ခံမံၤန့ၣ်လိလိ.

၁.ပျၢ်ကွီၣ်မိတၢ်န့ၣ်အတၢ်ဖးလံာ်အပတီၢ်

၂.လံာ်အကိအဝဲပတီၢ်

အါဘျီနကထံၣ်တၢ်ဖးလံာ်အနီၣ်ထီၣ်နီၣ်တံာ်နီၣ်ဂံၢ်လၢလံာ်အလီၢ်ခံမ့တမ့ၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ကွဲၣ်တၢ်အခိၣ်
တိလၢ www.lexile.com.

တိလၢအကြးဝဲဘၣ်ဝဲအနီၣ်ထီၣ်နီၣ်တံာ်အပတီၢ်

၂-၃တိအပတီၢ်

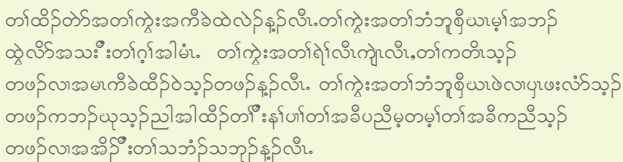
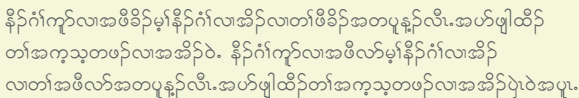
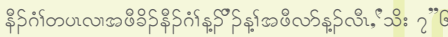
၄၂၀-၈၂၀

၄-၅တိအပတီၢ်

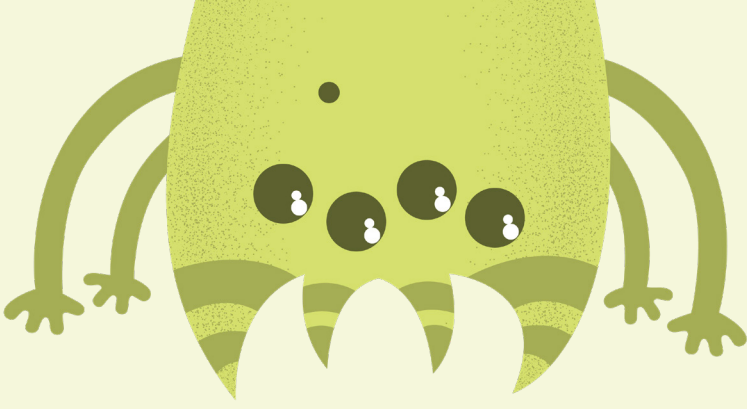
၇၄၀-၁၀၁၀

၆-၈တိအပတီၢ်

၉၂၅-၁၁၈၅

Seek Common Ground Family Guides <https://seekcommonground.org/family-guides>

NOTES

Handwriting practice lines consisting of solid top and bottom lines with a dashed middle line. There are five sets of these lines for writing practice.